

NOTAT Specialuddannelsen i akutsygepleje og kompetencer

I perioden 21. oktober til 4. november 2025 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af Dansk Sygeplejeråd, som er ansat inden for det regionale akutområde eller har fået registreret specialuddannelsen i akutsygepleje. I alt 2382 medlemmer blev inviteret, hvoraf 684 har svaret hele eller dele af undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 29%. Data er vægtet på alder.

Notatet afdækker resultater for ikke-ledende sygeplejersker, ansat på en regional skadestue, akutmodtagelse eller akutklinik og som har daglig kontakt med patienter eller borgere. Formålet med analysen er at afdække behovet for kompetenceudvikling og efterspørgslen på den nye specialuddannelse blandt sygeplejersker, ansat inden for det regionale somatiske akutområde.

Baggrund om specialuddannelsen i akutsygepleje

Specialuddannelsen i akut sygepleje blev endeligt godkendt i 2024 og udbydes fra september 2025 i alle fem regioner. Sygeplejersker, der tidligere har gennemført regionernes akutuddannelse (den nationale uddannelse i akutsygepleje), har mulighed for at søge merit for hele eller dele af specialuddannelsen.

Formålet med uddannelsen er at styrke sygeplejerskers kompetencer i akutte situationer og sikre, at de kan håndtere komplekse og uforudsigelige patientforløb. Uddannelsen varer 1,5 år (fuldtidsstudie) og giver 60 ECTS-point. For at blive optaget kræves autorisation som sygeplejerske i minimum to år samt mindst ét års erfaring fra en akutafdeling. Uddannelsen består af både teoretisk undervisning og klinisk praksis, hvor der blandt andet undervises i sygdomslære, ABCDE-principper, symptomorienteret tilgang, patient- og pårørendeperspektiver, tværfagligt samarbejde og praksisnær vejledning.

Hovedresultater

Samlet viser analysen, at der er stor interesse for den nye specialuddannelse, og at de fleste sygeplejersker, der tidligere har taget den regionale uddannelse i akutsygepleje, har søgt og fået merit.

Samtidig viser undersøgelsen, at både sygeplejerskerne, der har taget den regionale uddannelse i akutsygepleje og dem, der har fået kompetenceudvikling inden for de seneste to år, i højere grad oplever, at de har de rette kompetencer til at foretage sygepleje og behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde, end dem, der ikke har.

Undersøgelsen viser også, at der fortsat er behov for at styrke kompetencerne i den akutte somatik, når det handler om faglig forsvarlig sygepleje af patienter med samtidig psykisk lidelse. Det gælder både sygeplejersker med den regionale uddannelse i akutsygepleje og dem uden. Selvom lidt flere i 2025 end i 2018 oplever at have de rette kompetencer, angiver over hver tredje, at de kun i mindre grad eller slet ikke har kompetencerne til at håndtere akutte somatiske patienter med psykisk lidelse på en faglig forsvarlig måde.

Specialuddannelsen i akutsygepleje

- Hver fjerde af sygeplejerskerne, ansat på en regional skadestue, akutmodtagelse eller akutklinik, har gennemført regionernes uddannelse i akutsygepleje og opnået fuld merit for specialuddannelsen i akutsygepleje.
- 19% af sygeplejerskerne, der har fået fuld merit, oplever at have fået større ansvar eller nye opgaver som følge heraf.
- 56% af sygeplejerskerne, der ikke har fået fuld merit, er i gang eller ønsker at starte på specialuddannelsen i akutsygepleje. 7% har fået afslag.
 - o De fleste, der har angivet en årsag på afslaget, fortæller, at der ikke var plads på uddannelsen.

Kompetenceudvikling

- 37% har gennemført efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling inden for de seneste to år:
 - o 39% har haft et modul eller flere på regionernes akutuddannelse.

- 34% har modtaget undervisning i konflikthåndtering/deeskalering.
- 19% har fået undervisning i somatisk behandling/sygepleje.
- 12% har fået undervisning i håndtering af patienter med rusmiddelproblemer.
- 10% haft undervisning i sundt arbejdsmiljø.
- 9% i IT-systemer og digitale værktøjer.
- 8% i psykisk førstehjælp.
- 44% har modtaget anden kompetenceudvikling.

Kompetencer og kompetenceudvikling

- To tredjedele (67%) af sygeplejerskerne oplever i høj grad at have de rette kompetencer til at varetage sygepleje og behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde. En tredjedel (33%) oplever det i nogen grad.
- Sygeplejersker, der har gennemført regionernes akutuddannelse eller har modtaget kompetenceudvikling inden for de seneste to år, vurderer i højere grad at have de rette kompetencer (81% og 75% i høj grad) sammenlignet med dem, der ikke har haft kompetenceudvikling (56% i høj grad).
- 62% oplever i høj eller nogen grad at have de rette kompetencer til at håndtere akutte somatiske patienter med samtidige psykiske lidelser. Dette er en stigning fra 2018, hvor halvdelen af sygeplejerskerne angav det samme. De resterende 38% angiver i 2025, at de i mindre grad eller slet ikke har de rette kompetencer.

Specialuddannelse

Som det fremgår af tabel 1, angiver hver fjerde (25%) af de adspurgte sygeplejersker, at de har gennemført regionernes uddannelse i akutsygepleje og har fået fuld merit for uddannelsen. Yderligere 4% har gennemført regionernes uddannelse i akutsygepleje, men ikke fået/søgt merit endnu.

Tabel 1. Har du gennemført regionernes uddannelse i akutsygepleje og søgt fuld merit for specialuddannelsen i akutsygepleje?

	2025
Ja, jeg har fået fuld merit	25%
Ja, jeg har søgt fuld merit, men endnu ikke fået det	1%
Ja, jeg har gennemført uddannelsen, men ikke søgt merit	3%
Nej	69%
Ved ikke	1%
Ikke relevant	2%
Total	100%

Anm. N=448. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Sygeplejerskerne, som har fået fuld merit for specialuddannelsen i akutsygepleje, er blevet spurgt, om de har oplevet at få større ansvar eller nye opgaver. I alt 19% ja. 8% har fået større ansvar, mens 14% har fået nye opgaver. 77% svarer, at de ikke har fået nogen af delene. Det fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oplever du at have fået større ansvar og/eller nye opgaver, efter du fik fuld merit for specialuddannelsen i akutsygepleje? (sæt evt. flere kryds)

	2025
Ja i alt	19%
- Ja, større ansvar	8%
- Ja, nye opgaver	14%
Nej	77%
Ved ikke	3%
Ikke relevant	1%
Total	100%

Anm. N=127. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt, og som har angivet, at de har fået fuld merit. Procenter summer ikke til 100, da respondenterne havde mulighed for at angive flere svar. Kilde: DSR analyse

De af sygeplejerskerne, som ikke har angivet at have få fuld merit for specialuddannelsen i akutsygepleje, er blevet spurgt, om de har et ønske om at starte på specialuddannelsen. Tabel 3 viser, at samlet 56% af sygeplejerskerne gerne vil have specialuddannelsen. 6% er i gang, 3% har søgt, 7% har søgt og fået afslag. 46% vil gerne have uddannelsen, men har endnu ikke søgt.

De sygeplejersker, som har fået afslag på uddannelsen har haft mulighed for at uddybe begrundelsen. Det har 18 gjort. De fleste skriver, at der ikke var plads, og at andre fik plads før dem.

31% svarer, at de ikke har noget ønske om at starte på uddannelsen.

Tabel 3. Er du i gang med eller har du et ønske om at starte på specialuddannelsen i akutsygepleje?

	2025
Ja i alt	56%
- Ja, jeg er i gang	6%
- Ja, og jeg har søgt den	3%
- Ja, men jeg har fået afslag på at starte fra min arbejdsgiver	7%
- Ja, men jeg har ikke søgt endnu	46%
Nej	31%
Ved ikke	6%
Ikke relevant	2%
Total	100%

Anm. N=301. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Øvrig kompetenceudvikling

37% har inden for de seneste 2 år gennemført efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling. 61% angiver, at de ikke har. Det fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Har du inden for de sidste 2 år gennemført efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling?

	2025
Ja	37%
Nej	61%
Ved ikke	2%
Ikke relevant	1%
Total	100%

Anm. N=443. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Tabel 5 viser, hvad sygeplejerskerne, der har svaret ja i tabel 4, har fået undervisning i ifm. deres efteruddannelse og kompetenceudvikling.

39% har haft et eller flere moduler på regionernes uddannelse i akutsygepleje, mens 34% har modtaget undervisning i konflikthåndtering/deeskalering.

Omkring hver femte (19%) har haft undervisning i somatisk behandling/sygepleje, og 12% har fået undervisning i håndtering af patienter med rusmiddelproblemer. Derudover har 10% haft undervisning i sundt arbejdsmiljø, 9% i IT-systemer og digitale værktøjer, og 8% i psykisk førstehjælp.

De 44%, der har angivet andet, har haft mulighed for at uddybe i hvad. Det har 77 gjort.

Svarerne spænder bredt: fra videnskabsteori og arbejdsmiljø til patientrettede kurser, fx i psykiatrisk sygepleje. Flere uddannelser går desuden igen i flere besvarelser, det gælder blandt andet: kandidat i sygepleje, videreuddannelsen til behandlersygeplejerske, klinisk vejleder uddannelsen og ACTN-kurser¹.

Tabel 5. Du har angivet, at du inden for de seneste 2 år har gennemført efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling. Har du fået undervisning i noget af det følgende? (Sæt gerne flere krydser)

	2025
Et eller flere moduler på regionernes uddannelse i akutsygepleje	39%
Konflikthåndtering/deeskalering	34%
Somatisk behandling/sygepleje	19%
Håndtering af patienter med rusmiddelproblemer	12%
Sundt arbejdsmiljø	10%
IT-systemer og digitale værktøjer (herunder journalføring)	9%
Psykisk førstehjælp	8%
Andet	44%
Ved ikke	2%
Ikke relevant	1%
Total	100%

Anm. N=163. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt, der har angivet, at de har gennemført efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling inden for de seneste 2 år. Procenter summer ikke til 100, da respondenterne havde mulighed for at angive flere svar. Kilde: DSR analyse

Kompetencer og efter- og videreuddannelse

Sygeplejerskerne er også spurgt ind til, i hvilken grad de oplever at have de rette kompetencer til håndtere og varetage behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde.

Tabel 6 viser, at to tredjedele af sygeplejerskerne oplever, at de i høj grad har de rette kompetencer til at varetage sygepleje og behandling af de akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde. En tredjedel angiver i nogen grad, mens et fåtal svarer i mindre grad.

Som det fremgår af figur 1, angiver flere af sygeplejerskerne med den regionale uddannelse i akutsygepleje, at de i høj grad har de rette kompetencer til at varetage sygepleje og behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde, sammenlignet med sygeplejersker, der ikke har haft kompetenceudvikling eller videreuddannelse.

81% af sygeplejerskerne, der har taget den regionale uddannelse i akutsygepleje, oplever i høj grad at have rette kompetencer. Det samme gælder 75% af dem, der har fået kompetenceudvikling de seneste to år. Til

¹ ATCN står for "Advanced Trauma Care for Nurses" og er et internationalt tredages-kursus, der træner sygeplejersker i systematisk modtagelse og behandling af svært tilskadekomne patienter.

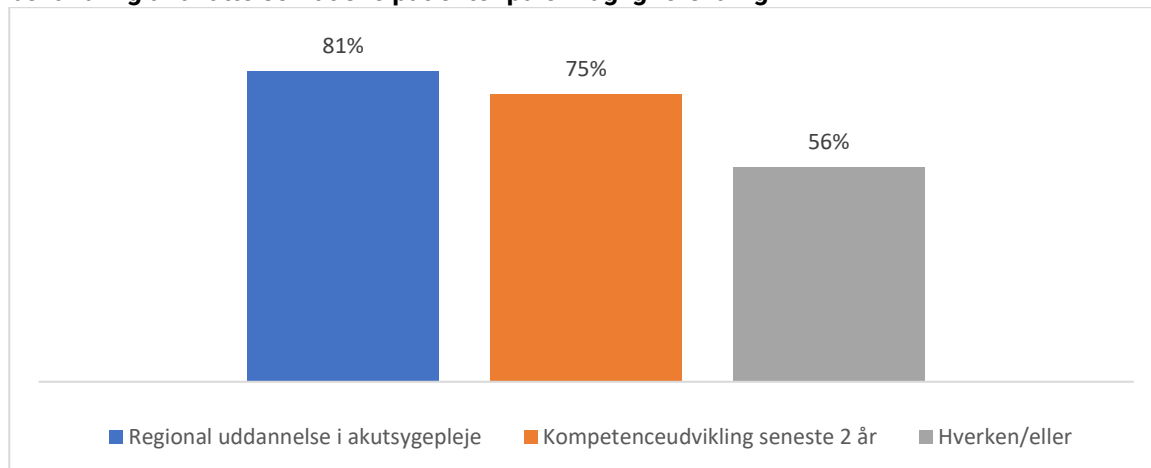
sammenligning gælder det 56% af dem, der hverken har haft kompetenceudvikling eller den regionale uddannelse i akutsygepleje.

Tabel 6. I hvilken grad oplever du, at du har de rette kompetencer til at varetage sygepleje og behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig måde?

	2025
I høj grad	67%
I nogen grad	33%
I mindre grad	1%
Slet ikke	0%
Ved ikke	0%
Ikke relevant	0%
Total	100%

Anm. N=440. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Figur 1. Andel, der angiver, at de i høj grad at have de rette kompetencer til at varetage sygepleje og behandling af akutte somatiske patienter på en faglig forsvarlig.

Anm. N=440. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: DSR analyse

Af tabel 7 fremgår det, at 62% angiver i høj (10%) eller nogen (52%) grad at have de rette kompetencer til at håndtere akutte somatiske patienter, som også har psykiske lidelser, på en faglig forsvarlig måde. Det er flere end i 2018, hvor hver anden sygeplejerske (50%) angav det samme. I 2025 angiver 36% i mindre grad at have de rette kompetencer, mens 2% angiver slet ikke at have de rette kompetencer.

Ser man alene på de sygeplejersker, der dagligt/næsten dagligt møder patienter med psykiske lidelser, er andelen, som angiver i høj grad at have de rette kompetencer, 15%, mens 51% angiver i nogen grad ²: Samtidig svarer hver tredje (33%), at de i mindre grad har de rette kompetencer og 2%, at de slet ikke har. Det kan ses i bilagstabel 1.

Der er ikke statistisk signifikant forskel på i hvilken grad sygeplejerskerne vurderer at have de rette kompetencer til at håndtere akutte somatiske patienter, som også har psykiske lidelser, på en faglig forsvarlig måde afhængigt af om de har modtaget kompetenceudvikling eller taget regionernes uddannelse i akutsygepleje.

² 53% af sygeplejerskerne angiver, at de dagligt eller næsten dagligt møder patienter med psykiske lidelser, mens yderligere 30% møder patienter med psykiske lidelser flere gange ugentligt. Det fremgår af DSR Analyses notat: NOTAT Komplexitet i de akutte somatiske sygeplejeopgaver

Tabel 7. I hvilken grad oplever du, at du har de rette kompetencer til at håndtere akutte somatiske patienter, som også har psykiske lidelser, på en faglig forsvarlig måde?

	2018	2025
I høj grad	6%	10%
I nogen grad	44%	52%
I mindre grad	46%	36%
Slet ikke	3%	2%
Ved ikke	0%	0%
Ikke relevant	0%	0%
Antal	887	440

Anm. 2025: Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. 2018: Sygeplejersker på regionale somatiske akutmodtagelser og skadestuer med kontakt til patienter med akut opstået/forværret somatiske skader/sygdomme. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Der er undersøgt, om der er forskel på andelen af sygeplejersker med og uden hhv. kompetenceudvikling og specialiseringen i akutsygepleje, som har haft sygefravær grundet arbejdsrelateret stress det seneste år, samt forskel på andelen, der har søgt nyt arbejde. Analysen viser, at der kun er en statistisk signifikant forskel for sygeplejersker med specialiseringen, hvor en lavere andel angiver at have haft sygefravær som følge af arbejdsrelateret stress. For sygeplejersker med og uden kompetenceudvikling ses der ikke en signifikant forskel.

Selvom forskellene ikke er signifikante, er der en tendens til, at færre sygeplejersker med specialiseringen og/eller kompetenceudvikling har søgt nyt arbejde inden for det seneste år. Derudover er der en tendens til, at færre sygeplejersker med kompetenceudvikling end uden angiver at have haft stressrelateret sygefravær. Det fremgår af bilagstabel 2 og 3.

Bilagstabeller

Bilagstabel 1. I hvilken grad oplever du, at du har de rette kompetencer til at håndtere akutte somatiske patienter, som også har psykiske lidelser, på en faglig forsvarlig måde? – Kun sygeplejersker, der dagligt møder patienter med psykiske lidelser

	2025
I høj grad	15%
I nogen grad	51%
I mindre grad	33%
Slet ikke	2%
Ved ikke	0%
Ikke relevant	0%

Anm. N=234. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt, som dagligt møder patienter med psykiske lidelser. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Bilagstabel 2. Har du haft sygefravær pga. arbejdsrelateret stress inden for de sidste 12 måneder?

	Specialiser ing *	Kompeten ceudviklin g	Hverken eller
Ja	4%	10%	16%
Nej	94%	89%	83%
Ved ikke	1%	1%	1%
Ikke relevant	1%	-	-
Total	149	163	174

Anm. N=432. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. *Der er kun en signifikant forskel mellem sygeplejersker med specialiseringen og dem uden. Der er derimod ikke en signifikant forskel mellem sygeplejersker, der har modtaget kompetenceudvikling, og dem, der ikke har. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse

Bilagstabel 3. Har du søgt nyt arbejde uden for den akutte somatiske sygepleje inden for det seneste år? (Sæt evt. flere kryds)

	Specialiser ing	Kompeten ceudviklin g	Hverken eller
Ja i alt	13%	16%	21%
- Ja, som sygeplejerske i på en anden arbejdsplads inden for det somatiske akutområde	5%	4%	6%
- Ja, som sygeplejerske uden for det somatiske akutområde	5%	11%	14%
- Ja, som andet end sygeplejerske	3%	2%	3%
Nej	86%	84%	77%
Ved ikke	1%	-	-
Ikke relevant	1%	-	2%
Total	149	163	174

Anm. N=432. Ikke-ledende sygeplejersker, som arbejder på skadestue/akutmodtagelse/akutklinik m. daglig patient kontakt. Forskellen er ikke statistisk signifikant Procenter summer ikke til 100, da respondenterne havde mulighed for at angive flere svar. Kilde: DSR analyse

Metode

Denne undersøgelse afdækker sygeplejersker i den regionale akutte somatik.

Undersøgelsen omfatter medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, der ifølge autorisationsregistret har fået fuld merit for specialiseringen i akutsygepleje, og medlemmer, der i medlemsregistret har angivet at være ansat inden for det regionale akutområde. 29% af de inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen.

Dansk Sygeplejeråd gennemførte senest en undersøgelse blandt sygeplejersker ansat i den akutte somatik i 2018. Nogle af spørgsmålene fra 2018-undersøgelsen er gentaget, mens andre enten er nye eller fra DSR's SATH-undersøgelse, som er DSR's tilbagevendende landsdækkende arbejdsmiljøundersøgelse, hvor 8000 erhvervsaktive medlemmer på tværs af sektorer og afdelingstyper i 2023 var inviteret.

En frafaldsanalyse viser, at sygeplejersker med specialiseringen i akutsygepleje, ældre sygeplejersker samt mere erfarne (målt på år siden uddannelse) og medlemmer med tillidsposter (TR og AMiR) er overrepræsenterede. For at øge repræsentativiteten er der tilføjet en vægt på alder